

**Openingsrede van de voorzitter Mr. B. van Vloten
gehouden op de 51e najaarsvergadering van de
Koninklijke Nederlandse Bosbouw Vereniging op
vrijdag 31 oktober 1975 te Doetinchem**

Dames en heren,

Na de interessante inleidingen van gisteravond en de boeiende excursie die wij vanmorgen naar Middachten hebben gemaakt, lijkt een huishoudelijke vergadering mosterd na de maaltijd. Maar wat wij voor u in het vat hebben is geen mosterd, wij willen u ook niet in slaap sussen met een sigaar en een sterk drankje. Wel opwekkende koffie opdat u scherpzinnig zult kunnen helpen deze vergadering tot een goed einde te brengen.

Bij zijn begroting heeft het Ministerie van Landbouw een toelichting gegeven waaruit blijkt dat de houtproductie ook in de ogen van de desbetreffende Minister een bijzonder essentiële functie is. Hout vormt een belangrijke inkomstenbron bij de instandhouding van het bos, zo wordt vastgesteld. De bosbouw heeft door de eeuwen heen bijgedragen aan de instandhouding van uitgestrekte natuurgebieden en bosrijke landschappen en derhalve — zo luidt de conclusie — zal de houtproductie als functie van het bosbeheer ook bij nationale parken en landschapsparken mede in aanmerking moeten worden genomen. Wat moet er gebeuren om die functie veilig te stellen? De Minister van Landbouw heeft o.a. die vraag voorgelegd aan een door hem geïnstalleerde Interdepartementale commissie "voor de opstelling van een visie inzake de instandhouding en uitbreiding van het bos in al zijn functies".

In mijn openingswoord in mei van dit jaar heb ik vermeld, dat de commissie was te verwachten en daarbij heb ik de hoop uitgesproken dat de commissie gelegenheid zal krijgen op korte termijn tot resultaat te komen en dat daarbij van substantiële inspraak van de zijde van de gehele bosbouwwereld zal worden gebruikt gemaakt. Wij hechten eraan deze hoop hier te herhalen. Voorzitter is de directeur van het Staatsbosbeheer. Hem is gevraagd binnen een jaar de visie gereed te hebben. Inderdaad een korte termijn.

Voorts heeft de Minister de Bosbouwvoorlichtingsraad zoals deze is voorzien in de Boswet, doen herleven. Uit de afwijkende samenstelling ten opzichte van de vroege raad blijkt dat is gestreefd naar een

breed samengesteld adviescollege waarin de verschillende belangenaspecten van het Nederlandse bos zijn vertegenwoordigd. De taak van de hernieuwde raad is ook niet beperkt tot het gebied van de voorlichting, zoals in het verleden wel het geval was. Ongetwijfeld liggen hier grote kansen om bij te dragen tot de ontwikkeling van het bosbouwbeleid in Nederland. Ook onze vereniging draagt een lid voor. Voorgedragen is uw voorzitter.

De samenwerking in de bosbouw op de Veluwe heeft gestalte gekregen in de Stichting uitvoering boswerkzaamheden, kortweg Stubo. De voorbereiding had plaats onder auspiciën van de Vereniging Behoud Veluwe. De Stichting heeft een Statuut van activiteiten opgesteld waaraan thans acht boscijgenaren deelnemen en dat openstaat voor alle andere Veluweboscijgenaren. Op een verzoek om subsidie heeft de Minister in positieve zin geantwoord. Ik maak van deze gelegenheid gebruik de nadruk erop te leggen, dat er duidelijke afspraken zijn gemaakt met de Heidemaatschappij die in het kader van de Boskom eenzelfde soort samenwerking nastreeft inhoudende dat de Heidemaatschappij buiten het gebied van de Stubo blijft en zich zal richten op gebieden buiten de Veluwe.

Het uiterst moeizame bestaan dat de Nederlandse bosbouw de laatste jaren ondanks de huidige ondersteunende maatregelen kenmerkt, wordt weliswaar alerwegen onderkend maar de verwerkelijking van maatregelen die leiden tot verbetering van de situatie is nog beperkt. Verheugend is het dat in de begroting van Landbouw een bedrag van f 600.000,— is opgenomen voor de ontsluiting van bossen. Het gaat hierbij om verbetering van wegstructuur ten behoeve van de houtexploitatie. Op 13 augustus j.l. is de al in onze voorjaarsvergadering genoemde interimregeling bosbijdragen 1974 vastgesteld. Voor 1974 zijn de bosbijdragen met f 10,— per ha verhoogd. Tevens kan voor de natuurterreinen die binnen een onder de bosbijdrage vallend boscomplex zijn gelegen, een bijdrage van f 20,— per ha worden verkregen. Het is te wensen dat het begrip "binnen" soepel en ruim zal worden toegepast. Op het Ministerie van CRM wordt gewerkt aan een natuurbijdrageregeling, maar het is

dringend gewenst dat ook ten aanzien van Instandhouding en onderhoud van bossen nieuwe en verdergaande subsidiemaatregelen worden vastgesteld. Dat is met goede argumenten onder woorden gebracht door het Bosschap in zijn nota "Noodsituatie in de bosbouw" van enkele weken geleden. Dat is niet voor het eerst, maar wel steeds indringender. Enkele jaren geleden heeft onze nestor Oudemans een noodkreet geslaakt in zijn open brief aan de Minister. En sindsdien is de noodklok telkens heftiger geluid naar mate de nood steeg. Het Bosschap rekent voor welke additionele steun nodig is om het hoofd boven water te houden. Een dergelijke instandhoudingsubsidie geeft de mogelijkheid minimum eisen aan het beheer te stellen.

Het Bosschap heeft zich bij het overleg inzake deze nota met de kamercommissie ondubbelzinnig uitgesproken over de positie van het Staatsbosbeheer. Het keert zich tegen een afsplitsing van de Inspectie natuurbehoud en overheveling naar CRM. Het Bosschap vindt bosbouw, landschapsbouw en natuurbehoud zo verweven zaken, dat het bijzonder nadelig zou zijn indien een splitsing zou worden doorgevoerd. Het Staatsbosbeheer kan onder de huidige omstandigheden het beste blijven ressorteren onder Landbouw, aldus het Bosschap. Deze zaak is actueel. Bij het jubileum van het Staatsbosbeheer kwam zij eveneens ter sprake op een manier die aan duidelijkheid weinig te wensen laat. In de loop van onze vergadering zal een voorstel van een onzer leden aan de orde komen om na te gaan of het zinvol is dat onze vereniging zich te dezer zake uitspreekt.

Intussen heeft de commissie Kampfraath zijn rapport uitgebracht. In 1972 kreeg deze commissie de opdracht over het beheer door het Staatsbosbeheer van bossen en natuurterreinen te rapporteren, in het bijzonder voor wat betreft de doelstellingen en de wijze waarop dit beheer wordt gefinancierd. Besloten is dat dit rapport in druk zal verschijnen, maar zover is het nog niet. Wel is er op 10 september j.l. een persbericht verschenen met een samenvatting. Ik noem u daaruit een, naar het mij voorkomt belangrijke aanbeveling. Aanbevolen wordt het terreinbeheer op directieniveau los te koppelen van de Inspectie Bosbouw en van de Inspectie Natuurbehoud en hiermede een afzonderlijke Inspectie te belasten. De voorgestelde constructie heeft geen invloed op de organisatorische opbouw van het apparaat in de provincie.

Een van de oorzaken van het moeizame bestaan dat onze bossen lijden (met een ij) is het betreurenswaardig lage niveau van de houtprijzen. Niet te onderdrukken is de indruk, dat de belangrijke grondstof hout voor de producent onevenredig lage prijzen opbrengt. Kennen wij de houtmarkt voldoende om zeker te zijn, dat er niets aan te doen is?

Hoe anders is het gesteld met andere grondstoffen die op de landbouwljst van de EEG voorkomen. Zeer recentelijk stond in het Financiële Dagblad te lezen dat vooral onder invloed van de gewijzigde EEG zetmeelregeling de grondstoffen mais en aardappelen in ruim een jaar tijds ca. 80% duurder zijn geworden. Niet geheel vergelijkbaar, maar toch een markant verschijnsel.

Doordat hout niet op de EEG landbouwljst voorkomt is er geen communautair bosbouwbeleid mogelijk. Hout moet zijn EEG regeling binnen de grondstoffenpolitiek vinden en daarvoor zijn nauwelijks fondsen beschikbaar. Het EEG landbouwfonds is eigenlijk het enige fonds dat redelijkerwijze ook voor de bosbouw zou moeten openstaan. In die kringen wil men echter alleen steun overwegen ten behoeve van de bebosning van landbouwgronden. In de ontwerp EEG bosbouwrichtlijn worden de bestaande bossen ook betrokken bij de steunmaatregelen. Daardoor bestaan er steeds moeilijkheden bij discussies die door de vertegenwoordigers van de betrokken landen over dit onderwerp worden gevoerd.

In de spaanplaatindustrie van West-Europa gelooft men met een structurele overcapaciteit van doen te hebben. Een harde sanering heeft plaats: een viertal bedrijven binnen leveringsafstand van Nederland werd gesloten en enkele anderen wankelen. In de cellulose-, houtsljip- en papierindustrie gelooft men "slechts" met een conjuncturele teruggang van doen te hebben. Deze teruggang in de afzet is evenwel zodanig omvangrijk, dat de uitvoering van vrijwel alle contracten voor hout ernstig is vertraagd.

De cellulose- en sljipfabrieken, vooral ook die in Nederland, hebben veel te hoge voorraden aan hout. De afzet in 1976 zal op grond daarvan lager zijn dan het voor dat jaar verwachte matige verbruik. Als gevolg hiervan zullen de prijzen voor papierhout, die in 1975 nog hoog waren, onder druk komen te staan. Dit geldt zowel voor het naaldhout als voor het loofhout.

Zijn de prijzen voor gezaagd hout op dit ogenblik nog erg laag, het dieptepunt lijkt te zijn gepasseerd.

Positieve verwachtingen over de afzetmogelijkheden van paalhout en perkoenhout zijn gerechtvaardigd. Vele z.g. aanvullende werken leiden tot een groter verbruik. De ook in 1975 op een hoog peil gehandhaafde prijzen lijken zich te zullen voortzetten in 1976.

De Internationale Populieren Commissie komt in de eerste week van december in Rome bijeen. Ook Nederland zal daar zijn vertegenwoordigd. De toekomst van deze organisatie ziet er niet te florissant uit doordat de FAO het secretariaat te weinig mogelijkheden geeft.

De Vereniging Koninklijke Nederlandse Heidemaatschappij heeft besloten een nieuwe, volledig herziene druk uit te geven van het Handboek voor de Populie-

renteelt. Men heeft de heer Van der Meiden gevraagd de redactie te voeren.

De excursie naar Denemarken die onze vereniging in juni van dit jaar heeft georganiseerd, was een succes. Boeiende onderwerpen zijn aan de orde gekomen en de excursie had een vlot verloop mede dankzij de grondige voorbereiding door de heer Melink.

Nadat de Statuten van de Stichting Bosbouwpraktijkonderwijs (BPO) per 1 januari 1974 daartoe waren gewijzigd en de naam van de Bosbouwpraktijkschool was veranderd in Praktijkschool voor Bosbouw en Cultuurtechniek is 3 maart j.l. de eerste cursus cultuurtechniek voor leerlingen van de middelbare cultuurtechnische school van start gegaan. Een ruim oefenterrein stond de praktijkschool ter beschikking. In 1975 zal de grens van 2000 cursistweken worden overschreden; de mijlpaal van 1000 cursistweken werd in 1969 bereikt. De sterk toenemende belangstelling voor deze vorm van onderwijs maakte ook een uitbreiding van personeel en van gebouwen noodzakelijk.

Prof. Hellinga heeft zoals bekend per 1 september

j.l. in verband met het bereiken van de pensioenge-rechtigde leeftijd, zijn ambt als hoogleraar in de Houtteelt van de gematigde luchtstreken neergelegd. Bij zijn afscheidsoratie op 10 oktober j.l. waren bijzonder veel toehoorders. In enkele toespraken is de betekenis van Hellinga als mens, hoogleraar en als bosbouwer geschetst. Ook onze vereniging heeft zijn erkentelijkheid tot uitdrukking gebracht.

Prof. ir. M. M. G. R. Bol zag per 1 augustus 1975 zijn buitengewoon-ordinariaat in de Bosbouwtechniek omgezet in een gewoon hoogleraarschap.

In het nieuwe studiejaar 1975/76 kondigden zich ruim 20 bosbouwstudenten aan. In het studiejaar 1974/75 besloten 17 studenten hun studie met het behalen van het doctoraal examen.

Wij verheugen ons in de toetreding van 11 nieuwe leden wier namen bij een volgend agendapunt zullen worden bekend gemaakt. Eén lid heeft bedankt.

Dames en heren, ik ben meteen met de deur in huis gevallen en heb eigenlijk nog geen woord van welkom laten horen. Hoe welkom u bent hebt u zeker wel gemerkt, maar ik breng het graag tot uitdrukking. En met mijn welkom aan u allen verklaar ik onze 51e najaarsvergadering voor geopend.

Verslag van de 51e najaarsvergadering, gehouden op 31 oktober 1975 te Doetinchem

Om 14.15 uur opent de voorzitter de vergadering, welke wordt bijgewoond door 51 leden, met het uitspreken van zijn rede.

— Door C. J. Vos wordt namens de notulencommissie, waarin voorts zitting hebben F. B. van der Hoeven en G. Kuipers meegedeeld dat de notulen behoudens enkele redactionele wijzigingen zijn goedgekeurd. Onder dankzegging wordt de commissie gedecoreerd.

— In de nieuwe notulencommissie worden benoemd: W. H. de Beaufort, G. van den Berg en R. J. M. Waanders.

— De secretaris deelt mee, dat bericht van verhindering is ontvangen van: D. Burger, J. L. Guldmond, G. Hellinga, E. P. L. Hessels, R. Koster, A. E. Kuhlmann, A. van Maaren, H. A. van der Meiden, J. E. M. van Nispen tot Pannerden, C. L. H. van Vredenburg, Prov. bestuur van Drenthe, Prov. bestuur van Gelderland, B & W gem. Hattem, B & W gem. Heerde.

— Sinds de voorjaarsvergadering traden tot de vereniging de volgende nieuwe leden toe: ir. P. J. H. Reijnders, ing. F. Tiemens, ing. D. Doom, A. J. Jacobs, ir. G. v.d. Berg, ir. K. D. Romijn, drs. G. M. W. de Jong, ir. A. E. Kuhlmann, ing. H. K. M. Lugtmeijer, ing. H. G. Tabois, ir. J. W. A. Jansen.

— Eén lid zegde in dezelfde periode zijn lidmaatschap op.

— Ingekomen is een brief van H. A. van der Meiden, gericht aan het bestuur, waarin deze voorstelt een kleine commissie te benoemen die het bestuur moet adviseren inzake het eventueel doen van een uitspraak over de positie van het Staatsbosbeheer in relatie tot het Ministerie van Landbouw en Visserij en/of dat van CRM. De voorzitter vraagt of de vergadering zich met dit voorstel kan verenigen en stelt voor dat het bestuur na het uitbrengen van het advies naar bevind van zaken kan handelen. De vergadering gaat hiermee akkoord.

— De secretaris deelt met betrekking tot het herschrijven van het boek Boomzaden mee, dat de vakgroep Houtteelt van de Landbouwhogeschool, mej. D. E. Boeljink, ten dele heeft vrijgesteld voor dit werk. Het bestuur heeft inmiddels een begeleidingscommissie samengesteld.

— Het concept-jaarsverslag 1974 wordt goedgekeurd.

— De begroting 1976 wordt goedgekeurd; de ledenvergadering kan zich met het bestuursvoorstel verenigen de contributies, minimum donaties en abonnementsprijzen voor 1976 niet te wijzigen.

— Onder applaus worden B. van Vloten en A. D. Verhoeff herkozen tot resp. voorzitter en secretaris van de vereniging; ook de herkiesbaarstelling van G. J. den Hartog als lid van de redactiecommissie wordt met instemming begroet.

— Financiële regeling voor leden ouder dan 65 jaar.

De voorzitter stelt voor om diegenen die ouder zijn dan 65 jaar in de gelegenheid te stellen lid te blijven van de vereniging voor f 12,50 per jaar met behoud van het tijdschrift. In de procedure moet de betreffende aanvraag door betrokkene bij het bestuur ingediend worden; het bestuur neemt het voorstel vervolgens zonder verdere beoordeling over. Naar het bestuur hoopt, zal een beperkt aantal leden van de mogelijkheid gebruik maken. Indien een en ander duidelijk te grote financiële gevolgen heeft zal het bestuur opnieuw dit punt ter bespreking aan de ledenvergadering voorleggen.

— Oriëntatie Nederlands Bosbouw Tijdschrift

Bij zijn inleidende woorden stelt de voorzitter dat het gaat om een opiniepeiling; van de vergadering worden geen besluiten verwacht. De voorzitter van de redactie J. van den Bos geeft vervolgens een korte toelichting op de van te voren aan de leden toegezonden nota en leest enige passages voor uit een brief van H. A. van der Meiden over dit onderwerp, waarin deze o.a. pleit voor een tussenvorm tussen een strikt bosbouwkundig tijdschrift en een tijdschrift waarin meer aandacht wordt besteed aan bosbeheer, landschapsbeheer en natuurbeheer. Het voorstel van H. A. van der Meiden is uit te gaan van een bosbouwkundig tijdschrift dat zich ook intensief met bosgeschiedenis en bospolitiek bezig houdt en verder met die aspecten van natuurtechniek, landschapsbouw en jacht, voorzover deze betrekking hebben op bossen en andere boombeplantingen. Verder stelt H. A. van der Meiden in zijn brief dat een aanzienlijk aantal praktische bosbouwers weinig van hun gading zullen vinden vanwege het hoge wetenschappelijke niveau van het tijdschrift. De uitvoerige discussie over dit onderwerp kan ongeveer samengevat worden in de volgende hoofdpunten:

- de hoofdrichting van het tijdschrift dient te zijn:

bosbouw;

- het beleid van de redactie, zoals zij dat tot nog toe heeft gevoerd wordt ondersteund;
- gepleit wordt voor handhaving van de naam;
- samenvattingen zouden moeten worden opgenomen van wetenschappelijke artikelen;
- gevraagd wordt de lezersappreciatie van de ca. 64% lezers/niet-leden na te gaan;
- ook wordt gevraagd de financiële consequenties te onderzoeken, indien "De Dorschkamp" zou besluiten een vaste reeks met wetenschappelijke artikelen uit te geven en dus geen overdrukken meer af te nemen;
- het streven van de redactie zou niet gericht moeten zijn op een popularisering van de artikelen, maar wel op een beter toegankelijk maken door de artikelen toe te spitsen op de praktijk.

De voorzitter stelt tot besluit van de discussie dat de conclusies door redactie en bestuur besproken zullen worden waarna terugggekoppeld zal worden naar de vergadering.

— De voorzitter van de Studiekring, C. P. van Goor, attendeert de leden op de komende bijeenkomst en stelt verder dat het Studiekringbestuur heeft besloten geen voorstel in te dienen tot verhoging van de contributie.

— De voorzitter zegt te zullen trachten de data van de bijeenkomsten eerder aan de leden bekend te maken dan de laatste tijd het geval is geweest. Het bestuur stelt voor de problematiek rond stedelijke beplantingen aan de orde te stellen.

— Van de rondvraag wordt door een drietal leden gebruik gemaakt; hierna sluit de voorzitter de vergadering met het uitspreken van zijn dank aan de leden voor hun aanwezigheid en inbreng.